

KOLOZSVÁRI MAGYAR

opera

MAGHIARĂ CLUJ

www.magyaropera.ro

STAGIUENA | 2015 | OPERAÉVAD
2016

RICHARD WAGNER

SZERELMI TILALOM

DAS LIEBESVERBOT • DRAGOȘTE INTERZIȘĂ

Vígopera két felvonásban | Opera buffa în două acte

Librettóját Shakespeare *Szeget szeggel* című színműve alapján
Richard Wagner írta

Libret: Richard Wagner după drama „Măsură pentru măsură”
de William Shakespeare

Fordította | Traducere: Csákovics Lajos

ORSZÁGOS BEMUTATÓ • PREMIERĂ PE ȚARĂ
2015. 09. 24. • 18.30

Kiadja a **Kolozsvári Magyar Opera** | Editat de **Opera Maghiară Cluj**
RO-400023 Kolozsvár | Cluj-Napoca, str. Emil Isac u. nr. 26-28. szám
Tel./fax: +40-264-593-463, e-mail: manager@hungarianopera.ro
Jegypénztár | Casa de bilete: **kedd-vasárnap** | **marți-duminică: 14.00-18.30**
Telefonos jegyfoglalás | Rezervare bilete la telefon:
Naponta | **Zilnic: 10.00-12.00: 0754-050150**
14.00-18.30: 0371-395790
www.magyaropera.ro | facebook.com/KolozsvariMagyarOpera

ELŐHANG

FEGYVERT, S VITÉZT ÉNEKLEK inkább, most hadd ne Wagnerről s az ő zsengejéről szóljon e kis dal. Hadd örüljek annak, hogy a Kolozsvári Magyar Operával szárba szökkenett együttműködésünk, hogy nemcsak évente a budapesti Primavera-fesztiválon, de közösen készített produkciókkal is összefonódhatunk! A kezdet a Verdi-Schiller trilógia volt két év előtt, a folytatás pedig e ritka vígopera, amely erősíti a mi Shakespeare-évadunkat, hisz történetét a *Szeget szeggel* című alaplőből veszi. És tudjuk már, mi a jövő: a következő pesti szezonban a magyar operajátszás legrégebbi darabját, Ruzitska dalművét tesszük színpadra együtt, hogy azon évadban nemzeti operaművészetünk teljes spektruma gyűjteményes jelleggel is tallózható legyen.

Éneklek a fegyvert, a sokszor mostoha körülmények közt végzett színvonalas műhelymunkát Kolozsvárott, s dicsérem a vitézt is, aki nem rest a kis-magyarországi kérést fogadni, s a műveket hosszú zötykölődés után elő is vezetni az Erkel Színházban. Magam pedig arra teszek ígéretet, hogy ismétlődő együttműködéseink során, habár mindig különlegességeket kérünk a külhoni társulattól, igyekezni fogunk azokat színes palettáról kiválasztani, gondolva az otthoni játék vonzására is. S hogy minden produkciónak adunk esélyt egy újabb év pesti vendégjátékára is, miként ez a Luisa Miller esetében teljesült is már.

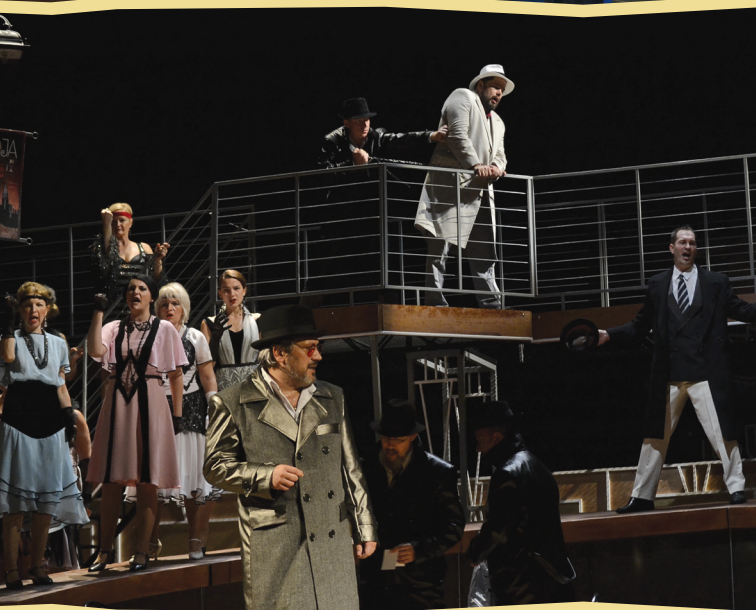
Büszkék lehetünk majd e huzamos és közös munkára, amely szép példája a magyar kultúra megtartásának, az egyetemleges erőfeszítéseknek. A büszke Zrínyivel is búcsúznék a Tisztelt Olvasótól: „Egész angyali kar szép musikát kezdett / És nékem meghagyák, szómnak tegyek véget.”

Ökóvács Szilveszter
főigazgató, Magyar Állami Operaház

Felelős kiadó | Redactor-şef: Szép Gyula
Szerkesztette | Redactor: Tóthfalusi Hajnal, Fülöp Noémi
Fényképek | Fotografii: Szabadi Péter

Grafikai és műszaki szerkesztés | Concepție grafică și pregătire tipar:
IDEA PLUS, Kolozsvár: Szentes Zágón, Kolcza Mátyás Barna
Nyomdai munkálatok | Tipar: IDEA, Kolozsvár
Felelős vezető | Director: Nagy Péter

TÖBBSZÖRÖSEN IS IZGALMAS VÁLLALKOZÁS

TÖBBSZÖRÖSEN IS IZGALMAS VÁLLALKOZÁSNAK tartom a *Szerelmi tilalom* című opera bemutatását: elsősorban azért, mert annak ellenére, hogy Wagner-operáról van szó, a művet Európának ebben a régiójában még soha nem állították színpadra. A mi operánk sem tűzött műsorra Richard Wagner-alkotást több mint három évtizede, ráadásul az eddigi évektől eltérően újra magyarra fordítva játsszuk az egyetemes operairodalom részét képező művet.

A *Szerelmi tilalom* színpadra állítása különleges alkalmat jelent azért is, mert 2016-ban az opera alapjául szolgáló *Szeget szeggel* című színmű szerzője, William Shakespeare halálának 400. évfordulójára emlékezünk. Míg Shakespeare színművei világszerte ismertek, Wagner a *Szerelmi tilalom* mellett egyetlen vígoperát írt (*A nürnbergi mesterdalnokok* címűt), így a közönség a bemutatón a zeneszerző kevésbé ismert, ifjúkori arcával találkozhat.

Az előadás annak a gyümölcsöző szakmai egyezménynek a részeként született, amelyet a létező két magyar operaház – a budapesti és a kolozsvári – kötött. A cím mellett a Magyar Állami Operaház javaslatára kértük fel a remek fiatal alkotóhármast: Szabó Máté rendezőt, Cziegler Balázs díszlettervezőt és Tihanyi Ildikó jelmeztervezőt.

A Verdi-Schiller trilógia sikeres országos bemutatója után, szintén Selmeczi György karmester zenei irányításával, ezúttal Wagner-Shakespeare előadásra kerül sor. A társulatunk ezzel a bemutatóval is bizonyítja, hogy a zenés színpad műfajában nem ismer lehetetlent.

Szép Gyula
igazgató, Kolozsvári Magyar Opera

„FIATALKORI ZENESZERZŐI ERŐDEMONSTRÁCIÓ...”

Selmeczi György karmester, zenetudós beszél a műről és a produkció előkészületeiről

FIATALKORI ZENESZERZŐI ERŐDEMONSTRÁCIÓ, lényegében mindenben cáfolja Nietzschét, mert pont azt bizonyítja, hogy nagyon is nagy iskolája van – de ezt a tudást csak valamiféle hihetetlen autodidakta felbuzdulással lehetett megszerezni. Azt érzékeljük, hogy ez a darab bizonyos értelemben közelebb van Gioachino Rossini és Jacques Offenbach nyelvéhez, mint magának Wagnernek az ismert zeneszerzői nyelvéhez. A fiatal Wagner mintha be akarná bizonyítani ország-világnak azt, hogy ő milyen virtuózan kezeli az anyagot, milyen virtuózan kezeli a formát, hogy micsoda időérzéke van. Az egész darabnak az időkezelését iskolában lehetne tanítani, annyira bravúros. Nagy öröömre szolgál, hogy előkerült a mű. A Wagnerrel való szembesülésben ez egy olyan tranzitív pillanat, hogy végeredményben annak vagyunk tanúi, amint hallgatjuk, hogy egyik oldalról ott van ez a demonstratív felidézése mindennek, ami hagyomány, és időnként foltokban megjelennek olyan gesztusok és olyan témák, leginkább a melodikus gesztus szintjén, amelyek már nagyon mutatják, hogy Wagner mennyire szeretne már szabadulni a tradíció kötöttségeitől. Érezni lehet, hogy feltűnik számára az a néhány bátor gesztus, amit például Liszt már megtesz a korban. Nagyon érdekes, hogy időnként megjelenik Liszt egy-egy gesztusa főleg a nem vokális, köztes részekben. Maga a mű ilyen értelemben is nagyon tanulságos.

Nagyon jól jelzi, hogy mennyire csábítja a lehetőség, hogy megszabaduljon a hagyománynak ezektől a korlátaitól, ugyanakkor mindig érzem, ahogy dolgozunk rajta, hogy milyen hihetetlen sikeréhség volt benne, hogy mennyire dolgozik azon, hogy a dallamok, az énekesek sikeresek legyenek a szónak a korabeli értelmében. Wagner tudja azt, hogy Rossininak és világának óriási sikere van a korban. Ne feledjük el, olyan korról beszélünk, ahol végérvényesen és radikálisan szétválik a zeneművészetnek a művészeti és szórakoztató funkciója. Éppen Rossini egy ilyen fordulópont bizonyos értelemben, mert olyan elképesztő a sikere Nyugat-Európában, elsősorban Franciaországban, hogy az emancipálódó kispolgárság hatalmas imperatívusszal lép fel annak érdekében, hogy ő mindig megkapja a betevő Rossini intonációját, egyszerűen kiköveteli a zeneszerzők világától azt, hogy Rossini folytatódjék. Ennek a követelésnek felel meg bizonyos értelemben Offenbach, mikor felismeri, hogy a Rossini-stílust kell tovább éltetni a színpadon, és ettől lesz aztán

Offenbach olyan hihetetlenül sikeres. De ezt ma már tisztán látjuk, hogy itt elválnak, kettéválik a zeneművészet útja. Az egyik menthetetlenül tart az operett felé, a szórakoztató műfajok felé, a másik pedig egy egyre elmélyültebb, egyre intellektuálisabb, egyre szélsőségesebben filozofikus irányt vesz, ami aztán napjainkra eljut egy olyan differenciáltságig, amit olykor már a megcélzott közönség sem tud igazán követni. Itt még azonban azt látjuk, hogy létezik az egysége a zeneművészetnek, és kicsit játékos dolog elszórakozni a gondolattal, hogy ha Wagnert nem érik azok az intellektuális hatások, hogy ha nem jön a barátság Nietzschevel, Liszttel, hogyha nem érzi át a korabeli társadalomnak ezt a protuberancia-szerű, napkitörésszerű odafordulását a filozófiához, az átfogó, egyetemes gondolatokhoz, a spiritualitáshoz, az irracionális dimenziókhoz, akkor vélhetően operettszerző lett volna Wagnerből. Nyilván annak is remek lett volna, hiszen egy óriási tehetségről beszélünk, egy virtuóz tehetségről, aki nagy kanállal fogyasztott mindent, ami a környezetében felbukkant, és ez a különleges képessége is megvolt arra, hogy filozófiai alapon összegezze azokat a művészeti jelenségeket, amelyek a saját korában megjelentek.

A darab utóéletének óriási tanulsága ez, hogy az opera műfaja milyen sajátosan ki van szolgáltatva a színrevitel módozatainak és színvonalának. Ez az igazi nagy történet, ami arról tanúskodik, hogy ez a mindig bukás opera, hogyan vált egy konzseniális rendező, Jean-Pierre Ponnellnek a kezében sikerdarabbá. Azzal kísérletezünk, hogy a Ponnellék nyomába szegődjünk.

Egészen kivételes, nívós szereposztásunk van, minden adott ahhoz, hogy ez egy rendkívüli eseménye legyen a Shakespeare-évnek. Ez legalább olyan visszhangra számító vállalkozás, mint a Verdi-Schiller trilógia volt annak idején. Wagner fel tudja támasztani Shakespeare világának az atmoszféráját, hangulati vibrálásait, mentalitásbeli fordulatait. Wagner már elég nagy ahhoz, hogy Shakespeare-hez nyúljon, Shakespeare-t közvetítsen.

WAGNER. A KEZDETEK

FRIEDRICH NIETZSCHE, HARAGOS KORSZAKÁBAN, olyan dilettánsnak nevezte Richard Wagnert, akinek se iskolája, se műveltsége, se tehetsége. Ifjúkorát, úgymond, csapongás, kaland, szétszórtság jellemezte, ami állandóság pedig volt benne, az csupa kapkodás, hiú sértődöttség, talmi nagyravágás.

Aut Caesar, aut nihil – igaz, ez volt a jelmondata a lázadó és romantikus fiatal Wagnernek is. A Mindent akarta, azaz forradalmár volt a javából, akár a szó anarchista, konspiratív és persze politikai értelmében is. Feljegyezték róla, hogy a szenvedés láttán maga is szenvedni kezdett – talán ez különböztette meg igazán a forradalmak önmagukkal örökké elégedett, morális szörnyeitől. Meg az, hogy őszintén hitt az ember alakíthatóságában, nevelhetőségében.

Embert akarok alkotni, ezért kell a színpad – kiáltott fel alig huszonötévesen. S zenélni is villámgyorsan tanult meg – hisz éppen olyan eszköz volt számára a zene, mint amilyen lehetett korábban a forradalom. Így lett szenvedélytől zilált forradalmárból kitartó művész, a művészet következetes forradalmára, és mint ilyen, a 19. században az egyik legnagyobb. (Akár Nietzsche a filozófiában).

Egyébként Wagnernek természetesen filozófiája is volt, pontosabban filozófiai antropológiája. Ami egyáltalán nem csoda olyasvalakinél, aki az ember életét zenével szeretné megváltoztatni, aki ezzel a katartikus zenével lázítani akar. Aki a zenéjével akarja felszabadítani, függetleníteni az embert, elsősorban a saját közepszerűségétől.

Tóthfalusi Hajnal

RICHARD WAGNER

(1813–1883)

A VALÓBAN NAGY ZENESZERZŐK azon ritka válfajához tartozott, akik intellektuálisnak nevezhetők abban az értelemben, hogy saját szűkebb művészetük követelményein túlmenően is érdeklődnek az eszmeáramlatok iránt. Nem meglepő, hogy tanulmányozta a zene és a dráma történetét és elméletét, de a történelmet tágabb összefüggéseiben is vizsgálta. Emellett művelte magát a politika, a filozófia, a mitológia, az irodalom és a nyelvtudomány területén is, és fogékony volt minden aktuális kérdésre, amelyet a mindenkori tartózkodási helyén megvitattak. S nem pusztán fogyasztóként szívta magába a kortárs gondolatokat, hanem azok alakítójaként is komolyan vette magát: versein és elbeszélésein kívül recenziókat, tanulmányokat, cikkeket, bevezetőket, rölapokat és teljes könyveket is publikált. Közreadott írásainak összkiadása tizenhat kötetet tesz ki, s ebben még nincsenek benne a levelei.

E tekintetben fontos megjegyeznünk Wagnerről, hogy intellektusa könnyen izgalomba jött. Voltak nagy kérdések, amelyek egész életében foglalkoztatták, de ezen kívül lépten-nyomon újabbnál újabb témákba is belebotlott – ilyenkor akár hetekig vagy hónapokig is lázasan lovagolhatott legfrissebb vesszőparipáján, miközben barátainak el kellett viselniük, hogy lelkesedését rájuk is tukmálná. (...) Noha akkoriban nemigen beszéltek még „reneszánsz emberről”, aligha lehet kétségünk afelől, hogy Wagner pontosan ilyen polihisztorként tekintett magára, s a témától függetlenül mértékadó gondolkodónak tartotta magát. Egyik naplójegyzetében úgy fogalmazott valamiről, hogy „e téma napról napra érdekesebb számomra, mert olyan felismerésekről van itt szó, amelyekhez csak én juthatok el, hiszen sosem volt még egy olyan ember, aki az én értelmezésem szerint egyszerre költő és muzsikus lett volna, s akinek ennélfogva olyan belátása nyílt volna a belső folyamatokba, aminőt senki mástól nem lehet elvárni”.

(Magee, Bryan: *Wagner világképe. A nagy operák filozófiai háttere*, Park Könyvkiadó, Bp. 2013. 36–37)

A zenekar mesteri kezelése a wagneri mű egyik legfontosabb vonása, ez pusztán egyetlen eleme annak, amit ő a *Gesamtkunstwerk* (összművészeti alkotás) szóval írt le, amelyben egyesül a zene, a költészet, a dráma és a képzőművészet, hogy e művészeti formában aztán minden részlet, a hangszereléstől a díszlet színvilágáig a drámai célt szolgálja.

SZERELMI TILALOM

DAS LIEBESVERBOT

Keletkezés: **1836**

Ősbemutató: **Magdeburg, Stadttheater, 1836. március 29.**

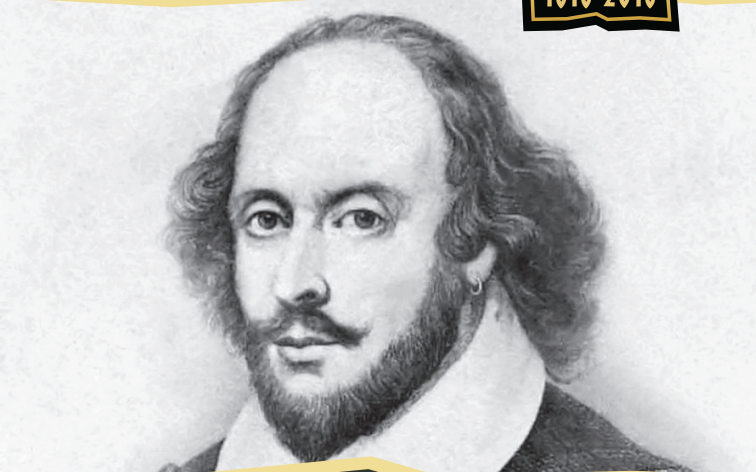
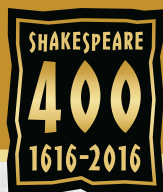
CSELEKMÉNY

RICHARD WAGNER A CSELEKMÉNYT SHAKESPEARE *SZEGET SZEGGEL* CÍMŰ SZÍNLMŰVÉBŐL MERÍTETTE, de a helyszínt Szi-cíliába helyezte át, abba a korba, amikor a sziget német fennhatóság alatt állt. Ennek megfelelően a Földközi-tenger gondtalan, élvhajász népét egy pöffeszkedő idegen, egy német önkényúr sanyargatja. Frigyes helytartó fővesztés terhe mellett törvényen kívül helyezte a bujálkodást. Palermo népe ugyanakkor karneválra készül, s ennek – ha nem is kötelező erővel, de többnyire – része a paráz-naság. Frigyes betiltja a karnevált, ám a városiak kitartanak eredeti tervük mellett. Eközben az új törvénynek már meg is van az első áldozata: az ifjú nemes Claudio, aki a ked-vesével szerelmeskedett, és ezért a helytartó halálra ítéli. Claudio nővére, Isabella, novícia egy közeli kolostorban – ő próbál közbenjárni fivéréért Frigyes udvarában. Frigyes képtelen ellenállni a nő csáberejének, s ezért hajlandó elengedni Claudio büntetését, amennyiben Isabella ágyba bújik vele. A nő színleg bele is egyezik, és titkos randevút szerveznek a karnevál idejére, ahol mindenki maszkban és jelmezben fog megjelenni. Isabella helyét azonban egy másik novícia, Mariana veszi át, akit eltitkolt házassága után csúful cserbenhagytak, és menedéért folyamodott a kolostorhoz. Az álruhás Frigyes így nem mással kerül össze a karneválon, mint saját eltaszított feleségével. Amikor a tömeg jelenlétében megfosztják álarcától, úgy elszégyel-li magát, hogy kijelenti, a halálbüntetést is vállalja. Népe azonban elnézőbb, mint ő maga, megbocsát neki, s végül együtt ünneplik a Frigyes hatalomvesztését követő új kor beköszöntét, amelyben szabadon kiélhetik minden szexu-ális vágyukat.

WILLIAM SHAKESPEARE

(1564–1616)

A *SZEGET SZEGGEL* AZT MÉRLEGELI, hogy mit tehet az erkölcsös hatalom, hogyan teheti jóvá (akár akaratuk ellenére) az embereket, vagy jobb híján legalább azt a sajnálatos tényt, hogy rosszak. Örök dilemma, nem vitás, de praktikus megoldása – a nagy ember, a nemzeti hős közösségteremtő morális akciója – Shakespeare-t utoljára az *V. Henrik* idején érdekelte. Most épp nem. Amennyit látunk belőle, a bécsi kormányzat politikailag éppoly elvonatkoztatott, nemzetietlen és jellegtelen, mint a *Julius Caesar*-ban a római; sőt, itt még pártok sincsenek. Túl vagyunk a *Hamlet*-en, a politika claudiusi fázisán, s így adottnak vehetjük, hogy „rohadt az államgépben valami”. Nem ez az izgalmas, hanem ami belőle következik.

(Géher István: *Shakespeare-olvasókönyv*, Cserépfalvi Könyvkiadó, Bp. 1993. 319)

„A ZSENIÉK DRUKKOLUNK...”

Szabó Máté rendező, a Miskolci Nemzeti Színház művészeti vezetője és igazgatóhelyettese az ifjúkori Wagner-opera színrevitelének körülményeiről nyilatkozik a vele készített interjúban.

– Hogyan jelenik meg az Ön rendezői koncepciójában a fiatal Wagner mint forradalmár és művész?

– Hallani, ahogyan egy fiatal zeneszerző szembesül zeneszerzői képességének határtalanságával. Fel-felröppen az egyediség, aztán hirtelen visszahúzza önmagát, de nem tézis és antitézis szinten, inkább a tézis halványodik. Érdekes azonban észrevenni, hogy ez a halványság már ekkor milyen fényes és magától értetődően kidolgozott.

– Mennyiben tekinthető az ifjúkori wagneri operák hőse lázadónak és újjítónak?

– Hitvallása szerint „mindenki üdvözl a művészetben, és éppen ezért mindenkinek joga van ahhoz, hogy éhen is haljon érte”. Ezt a naivitást, humort és tiszteletre méltó idealizmust képviselik a hősök is, nyilván a cselekedeteiken túl a zenei szöveg képes okozni forradalmi meglepetéseket, és sokszor ez a legváratlanabb pillanatokban fordul elő. Az érzelmek helyi értékét tekintve nincs hiányérzet, élvezetet okoz hallgatni, mintha egy fiatal alkalmazott zeneszerző munkáját hallgatnánk, ámde egy-egy pillanatban felkapjuk a fejünket. És ez sosem akkor van, amikor gondolnánk. Lázadókat látunk, de nem minden esetben vállalja fel a zeneszerző, hogy ő maga lázadó.

– Milyen rendezési problémákat vet fel ennek az operai világképnek a színrevitele?

– A műben hat helyszín van megjelölve, ezek a helyszínek, közegek jelentésükben merőben különbözőek, antinómia-

szerűek. A vigalmi negyed után következik a kolostor, majd a törvényszéki terem. Izgalmas és inspiráló volt mindezen helyszínek közös nevezőit megtalálni, érdekes filozófiai állítást teremtve azzal, hogy a vigalmi negyed, a kolostor és a törvényszék azonosságait kell megtalálni.

– *Milyen jellegzetesen személyes célkitűzéseket követett a rendezés folyamán?*

– Ha az egészet tekintve nem is tudatos dramaturgiával van dolgunk, mely sokszor alárendelődik például a szólamigénynek, a kotta minden egyes hangja társítható egy szereplő valamely mozzanatával. Ez persze alapigény, mivel azonban komédiáról van szó, az a célom, hogy a játszó énekesek éljenek a zenekari árokból kapott lehetőségekkel, képesek legyenek különválasztani, mely szólamok világítják meg éppen az ő karakterüket. Gondolatilag pedig érdemes minél nagyobb szélsőséggel felmutatni a hipokrizis antitézisét, ami nem egy gyógyszergyári termék, csak hülyén hangzik, szóval csúfot kell űzni abból, ahogyan elhazudjuk emberi lényegünket, leradírozva ezáltal magunkat az igazság térképéről.

– *Hogyan kerül kapcsolatba Wagner operavilága a Shakespeare-i világképpel?*

– Shakespeare a középkorból az újkorba haladva veszítette el optimizmusát. Az eredeti történethez éppen ott kapcsolódik lazábban, ami alkalmat teremthet az igazi, mély, velőtrázó drámai humorra. Érdekes gesztus ez, önmechtartóztatás, és mégis feltör benne az adott helyzet valós mélységének megfelelő zenei szerkezet. Aztán, ahogy jeleztem, visszaáll a rend, és azon belül, konszolidált modorban ábrázolja a rendetlenséget. Tulajdonképpen kedvesen komikus a világnézeti *coming out*tal küszködő művészen belül lakozó hatalmas szaktudású zeneszerző és a zseni küzdelme. A zseninek drukkolunk. Ahogyan a darabban is.

– *Mi a produkció művészi és eszmei végkicsengése, mit üzen korunk nézőjének?*

– Ez a kor is tele van tiltással, szabályokkal, törvényekkel, meg kell értenünk és be kell tartanunk őket, mindazt persze, amivel nem ártunk másoknak, de azonosulni még azokkal sem szabad teljesen, amikkel egyetértünk. Akkor ugyanis a bennünk rejlő végtelenül szabad lény ellen vétünk, és nem járunk jól. Szóval a törvényekkel szemben érdemes gyanúperrel élni.

Lejegyezte: **Tóthfalusi Hajnal**

RICHARD WAGNER ȘI „DRAGOȘTE INTERZISĂ”

CU VIAȚA SA TUMULTUOASĂ aflată în permanență în căutarea de noi valori, tânărul Richard Wagner lui Friedrich Nietzsche îi apare mai întâi ca un adevărat erou al luptei pentru reînnoirea artei germane. Nu peste mult timp însă filozoful începe să-l considere un mărunț aventurier incult, un revoluționar diletant, lamentabil în mediocritatea sa neputincioasă. La rândul nostru, știm foarte bine, că în realitate tânărul compozitor, chiar și prin primele sale lucrări dădea dovada unei erudiții remarcabile, unui avânt creator excepțional, luându-se înaintea lui Gioachino Rossini, cel mai apreciat autor de opere al acelor timpuri.

După „epoca Rossini”, de altfel, drumul triumfător al muzicii de operă se împarte în două: primul fiind varianta fastuoasă ales de Jacques Offenbach, cu melodicitatea sa dulceagă, de placul consumerismului burghez. Wagner a ales un drum mai anevoios, de mare granduoare și de strălucit rafinament artistic. (Trebuie subliniat aici că modelul reprezentat de Giuseppe Verdi, cu diapazonul său sentimental și cu orizontul său axiologic romantico-liberal nu mai era pe placul elitei muzicale europene, sedusă treptat de impunătorul mitologism și psihologism wagnerian.)

Opera „*Dragoste interzisă*” (*Das Liebesverbot*, 1836) este deci o operă de tinerețe a lui Richard Wagner. Narativa principală a partituri se bazează pe vestita piesă a lui William Shakespeare, „*Measure for Measure*” („*Măsură pentru măsură*”), în care îndrăgostiții sunt persecutați de un tiran ambițios și fățarnic, care râvnește la o împlinire sexuală forțată și nemeritată. Până la urmă tinerii reușesc să se debaraseze de pofticiosul crud și nemernic, care-și primește răsplata cuvenită. Muzica este profund inovatoare (mai ales în structura plină de virtuozitate a temporalității), care ne reamintește deja prodigioasa-i creativitate ulterioară a autorului.

Spectacolul a fost montat în colaborare cu artiștii operei naționale budapestane. Astfel, Szilveszter Ókovács (director, Opera Maghiară de Stat din Budapesta) și Gyula Szép (director, al Opera Maghiară Cluj) subliniază la rândul lor („*Prolog*” și „*O întreprindere pasionantă*”) însemnătatea resuscitării operei wagneriene. György Selmeczi (compozitor, dirijor, muzicolog) îl poziționează pe Richard Wagner și opera sa în contextul epocii, remarcând și semnificația inspirației date de Shakespeare („*Un tur de forță al unui tânăr compozitor*”). Hajnal Tóthfalusi într-un mini-eseu („*Wagner. Începuturile*”) schițează problematica operei de tinerețe a marelui compozitor, iar regizorul Máté Szabó (Teatrul Național din Miskolc) într-un interviu vorbește despre acele eforturi artistice („*Ne ținem pumnii pentru un geniu!*”), care au fost depuse pentru înfăptuirea unei performanțe demne de universul muzical al creatorului german.

KOLOZSVÁRI MAGYAR
opera
MAGHIARÁ CLUJ

RICHARD WAGNER

SZERELMI TILALOM

DRAGOȘTE INTERZIȘĂ • DAS LIEBESVERBOT

Vígopera két felvonásban | Opera buffa în două acte
Librettóját Shakespeare *Szeget szeggel* című színműve alapján
Richard Wagner írta

Libret: Richard Wagner după drama „Măsură pentru măsură”
de William Shakespeare

Fordította | Traducere: **Csákovics Lajos**

Vezényel | Dirijor: Selmeczi György, Horváth József

Friedrich, szicíliai helytartó • **Balla Sándor**

Luzio • **Szabó Levente**

Claudio • **Pataki Adorján**

Isabella • **Egyed Apollónia, Balázs Barbara**

Mariana • **Barabás Zsuzsa, Fülöp Tímea**

Brighella • **Szilágyi János**

Danieli • **Sándor Csaba**

Dorella • **Jordán Éva, Hary Judit**

Pontio Pilato • **Rétyi Zsombor**

Antonio • **Plesa Róbert**

Angelo • **Mányoki László**

Közreműködik a KMO ének-, zene- és balettkara
Íşi dă concursul corul, orchestra și baletul Operei Maghiare din Cluj

Díszlettervező | Scenografie: **Cziegler Balázs**

Jelmeztervező | Costume: **Tihanyi Ildikó**

Koreográfus | Coregraf: **Jakab Melinda**

Hangversenymester | Concert-maestru:

Barabás Sándor, Ferenczi Endre

Karigazgató | Maestru de cor: **Kulcsár Szabolcs**

Korrepetitor | Corepetitor:

Incze G. Katalin, Nagy Ibolya, Nagy Gergő

Súgó | Sufleur: **Kondrát Bea, Kostyák Sz. Júlia**

Ügyelő | Regia tehnică: **Gálffy Erzsébet**

A rendező munkatársa | Asistent regie:

Szabó Emese, Venczel Péter

Rendező | Regia: Szabó Máté

PRIMĂRIA
CONSILIUL LOCAL
CLUJ-NAPOCA

VISIT CLUJ
The Heart of Transylvania

Cluj-Napoca 2015
European Youth Capital

BETHLEN GÁBOR
Alap

GYNIA

Proiect realizat cu sprijinul Primăriei și al Consiliului Local Cluj-Napoca, sub egida și pentru
susținerea candidaturii orașului Cluj-Napoca la titlul de Capitală Culturală Europeană 2021